провокуючи цим суб'єкта господарювання порушувати законодавство і надавати перевагу ризикам пов'язаних з несплатою податків та зборів.

Підсумовуючи слід зазначити наступне: «податковий борг – це невиконане платником податків грошове зобов'язання (з урахуванням фінансової санкції за її наявності) перед державою у сумі та в терміни, що зазначені законодавством, яке узгоджене ним самостійно або в порядку оскарження, а також пеня, що нарахована на суму даного грошового зобов'язання.

Будь-яка сума податкового боргу негативно впливає на розвиток соціально-економічних відносин в державі, порушує конституційні права громадян і позбавляє державу джерел фінансування.

Саме тому актуальним завданням у контексті розробки дієвого механізму державного управління податковим боргом є забезпечення повного та своєчасного виконання суб'єктами господарювання власних податкових зобов'язань та мінімізація податкового боргу. Це дозволить розв'язати комплекс суперечностей, які виникли на сучасному етапі податкових відносин.

Література:

1. Головко О. Д. Податкова заборгованість / Головко О. Д. – Вісник податкової служби України. – 2007. – № 1(41). – С.21–24.

2. Бакуменко В. Д. Державне управління: основи теорії, історія і практика : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко, П. І. Надолішний, М. М. Іжа, Г. І. Арабаджи ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; ; Одес. регіон. ін-т держ. упр. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2009. – 393 с.

3. Мельник В. М., Яковлєва А. М. Податковий борг: проблеми визначення та підходи до аналізу й адміністрування / В. М. Мельник, А. М. Яковлєва // Наукові праці НДФІ. – 2010. – № 4 (53). – С. 3–10.

4. Тарасенко В. Стягнення (погашення) податкового боргу / В. Тарасенко // Вісник податкової служби України. – 2002. – № 33. – С. 34–37.

5. Тимченко О. М. Податковий борг в Україні: мінімізація ризиків та ефективність менеджменту: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук: 08.00.08 / Тимченко Олена Миколаївна, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана». – К., 2010. – 32 с.

6. Яковлєва А. М. Мінімізація податкового боргу: фіскальні ефекти та адміністративні важелі: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук: 08.00.08 / Яковлєва Алла Миколаївна, ПВНЗ «Європейський університет». – К., 2012. – 20 с.

7. Яковлєва А. М. Основні причини виникнення податкового боргу / А. М. Яковлєва // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 4 (118). – С. 228–233.

Мартинюк Владислав
Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: к.е.н., доцент Сідляр В. В.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МИТНОЇ СТАТИСТИКИ

Митна статистика виступає одним із елементів митної справи України та служить вивченню та аналізу кількісної сторони явищ та процесів, що відбуваються у зовнішній торгівлі, а також у різних напрямках оперативної

роботи та забезпечує діяльність митних органів, що пов'язана з обліком і аналізом митних платежів, боротьбою із контрабандою і порушеннями митних правил, неторговими оборотом, валютним контролем тощо. Вона виступає однією з складових частин макроекономічної статистики та характеризує зовнішньоекономічні зв'язки.

Ведення митної статистики є одним із завдань митних органів, які, реалізуючи митну політику, повинні забезпечувати повний аналіз явищ і процесів, що відбуваються у сфері митної діяльності та безпосередньо пов'язані з обліком митних платежів, експорту й імпорту товарів, показників боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил. Її розвиток повинен бути спрямований на досягнення стратегічних цілей розвитку України та, передусім, на створення умов для підвищення ефективності організаційно-правових основ діяльності системи митних органів, сприяння інформаційно-статистичному забезпеченню реалізації програм соціально-економічного розвитку, виконання міжнародних інформаційних зобов'язань з метою підвищення відкритості української економіки та вдосконалення правових основ її функціонування, більш повної її інтеграції до світового співтовариства відповідно до міжнародних стандартів.

Предметом митної статистики є кількісна сторона процесів і явищ, що виникають у сфері зовнішньоекономічної діяльності, в нерозривному зв'язку з їх кількісною характеристикою (товари, послуги, цінності, що становлять експорт і імпорт країни) [1]. Згідно із Законом України «Про зовнішньо-економічну діяльність» [2], предметом статистичного вивчення є такі види зовнішньоекономічної діяльності: експорт та імпорт товарів, послуг, робіт, прав; міжнародні фінансові операції та операції із цінними паперами; кредитні та розрахункові операції; організація торгівлі за іноземну валюту; товарообмінні (бартерні) операції; орендні, в тому числі лізингові операції; операції з придбання та обміну валюти та ін. Статистичний облік зовнішньоторговельних операцій полягає в спостереженні за рухом товарних потоків через державний кордон. Залежно від напрямку руху товарів виділяють два об'єкти статистичного спостереження: статистика експорту – спостереження за товарами, що вивозилися з країни й статистика імпорту – спостереження за товарами, які надходять у країну [3].

Органом, відповідальним за формування статистичних показників, що характеризують зовнішньоекономічну діяльність, є Державна фіскальна служба України. Дані про митну статистику зовнішньої торгівлі України у вигляді статистичних збірників надаються в апарат Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України і Президента України і в органи виконавчої влади, а також в територіальні органи державних служб виконавчої влади щокварталу. Згідно з Положенням «Про Державну службу статистики України», вона має право здійснювати експертні оцінки та розрахунки окремих статистичних показників. Статистична інформація повинна бути достатньою для задоволення інформаційних потреб користувачів. Таким чином, в основу побудови системи аналітичних показників зовнішньоекономічної діяльності повинні бути

покладені принципи: 1) відповідності загальної методології та принципам побудови статистичної інформації, що офіційно використовується державними органами статистики; 2) забезпечення сумісності з аналогічними показниками в системі державної централізованої статистики; 3) задоволення потреб користувачів в якісній та оперативній інформації, що відображає основні факти і процеси, що відбуваються у зовнішньоекономічній діяльності країни.

Отже, статистика зовнішньоекономічної діяльності України передбачає: 1) збір інформації по всіх митних деклараціях за звітний період; систематизацію та оброблення зібраних даних; 2) аналіз наявної інформації для повного уявлення взаємозв'язків учасників зовнішньоекономічної діяльності, обсяги експортних - імпортних операцій, номенклатури товару, а також їх позитивної або негативної динаміки; 3) оцінку рівня динаміки і перспектив розвитку зовнішньої торгівлі товарами і послугами; 4) порівняння рівня економічного розвитку суб'єктів господарювання, регіонів, держав.

Література:

1. Моторин Р. М. Міжнародна економічна статистика: [підручник] / Р. М. Моторин. – К.: КНЕУ, 2004. – 324 с.

2. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII (редакція від 24.12.2015 № 905-VIII) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T150905.html.

3. Облік і техніка зовнішньоекономічної діяльності: [навч. посіб.] / В. Є. Ермаченко, С. В. Лібунська, О. Г. Маляревська [та ін.]. – Х. : ІНЖЕК, 2011. – 500 с.

4. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/.

Матвійчук Роксолана
Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: к.е.н., доцент Валігура В. А.

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ПРОГРЕСИВНОГО ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ

Податок на доходи фізичних осіб є вагомим регулятивним важелем розподілу фінансових ресурсів між державою та населенням, під час його справляння формуються взаємозв'язки платника податку та держави, оскільки кожен платник стає учасником бюджетного процесу в частині формування доходів.

Дослідження проблеми оподаткування доходів фізичних осіб завжди було особливо актуальним, що виходить із значення податку на доходи фізичних осіб. Цей податок є одним із найстабільніших та найдієвіших джерел формування дохідної частини бюджету, забезпечує фіскальну достатність бюджету, а разом з тим, виконує важливу соціальну роль, оскільки він чинить безпосередній вплив на рівень доходів населення. За допомогою податку на